

ВЕЛИКО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ПЪРВА РЕДОВНА СЕСИЯ

Стенографски дневник

НА

8. заседание

Сряда, 18 февруари 1948 г.

Открито в 15 ч. 25 м.

Председателствувал подпредседателят д-р Георги Атанасов.

Секретари: Тодор Тихолов и Първа Димитрова

СЪДЪРЖАНИЕ

	Стр.		Стр.
Съобщения:		4. За обезщетяване на български поданици за вземанията им срещу румънски поданици. (Приемане на първо четене)	64
Отпуски	57	5. За преноса и превоза. (Приемане на второ четене)	64
Законопроекти	69	6. За закриване на Главната дирекция за изграждане и възстановяване на столицата. (Приемане на второ четене)	66
Предложения	69	7. За Държавен телеграфо-пощенски институт. (Приемане на второ четене)	66
Дневен ред:		8. За държавен монопол на петролните продукти. (Приемане на второ четене)	67
Законопроекти:		9. За прехвърляне затворите, поправителните домове и възпиталищата от Министерството на правосъдието към Министерството на вътрешните работи. (Приемане на второ четене)	69
1. За изкупуване на едрия земеделски машинен инвентар. (Приемане на първо и второ четене)	57, 60	Решение:	
Говорили: м-р Георги Трайков	58	10. За отстъпване, безвъзмездно на Съюза на народната демократична младеж две леки автомобилни коли. (Приемане)	60
Бочо Илиев	59	Дневен ред за следващото заседание	69
2. За изменение и допълнение на закона за уреждане собствеността на имоти в Южна Добруджа. (Приемане на първо четене)	61		
Говорил: Александър Ковачев	62		
3. За безвъзмездно отстъпване на Военно-издателския фонд недвижимия имот, съставляващ парцел IV.4 в кв. 506 по регулационния план на София, собственост на държавата — Министерството на народната отбрана. (Приемане на първо и второ четене)	63		

Председателствувал д-р Георги Атанасов: (Звъни) Присъствуват нужното число народни представители. Откривам заседанието.

(От заседанието отсъствуват следните народни представители: д-р Александър Бонкин, Ангел Бъчваров, Ангел Иванов, Ангел п. Илиев, Андрей Михайлов, Асен Чапкънов, Атанас Биволарски, Атанас Минков, Борис Николов, д-р Васил Ханджиев, Васил Ацев, Веселин Дашин, Вълчо Панков, Георги Хълчев, Георги Григоров, Георги Генов, Георги Михайлов Добрев, Георги Даскалов, Горан Ангелов, Деню Попов, Димитър Чорбаджиев, Димитър Греков, Димитър Панайотов, Димо Костадинов, Димчо Казасов, Динчо Тодоров, Дойчо Илиев, Дочо Шипков, Желю Тончев, Желязко Стефанов, Запрян Ташев, Захари Стойков, Иван Димитров, Иван Евтимов, Иван Златев, Иван Попов, Иван Дедев, Иван Зурдов, Иван Мамирев, Иван Чуков, Илия Кемалов, Илия Добрев, Илия Игнатов, Илия Боджичев, Исмаил Сарходжов, Йордан Костов, Йордан Маргенов, Константин Русinov, Коста Крачанов, Крум Миланов, Крум Милунев, Любен Гумеров, Макра Гюлева, Манахил Стоянов, Манол Златев, Марин Шиваров, Марин Тончев, Мата Тюркелджиева, Михаил Попов, Недялка Душкова, д-р Пенчо Николаев, Никола Разлоганов, Никола Балканджиев, Никола Минчев, Пикота Дрънговски, Никола Гьорговски, Никола Палагачев, Никола Янев, Никола Друмев, Нинко Стефанов, Пело Пеловски, Петра Иванова, д-р Петър Дертанев, Петър Бомбов, Петър Запрянов, Петър Ковачев, Петър Панайотов, Петър Пергелов, Сава Дълбоков, Сотир Колев, Спас Христов, Станю Василев, Стефан Бакърджиев, Стефан Ковачев, Стоян Гюров, Стоян Петров, Стоян Попов, Стоян Павлов, Теню Попов, Тодор Атанасов, Тодор Кордобски, Тодор Ризкиев, Тоню Бонев, Цанко Григоров, Черню Чендов, Янко Димов и Янчо Деведжиев)

Съобщавам на Великото народно събрание, че бюрото е разрешило отпуск на следните народни представители: Александър Бомбов — 2 дена, Ахмед Якубов — 1 ден, Билял Дурмазов — 2 дена, Георги Хълчев — 1 ден, Георги Генов — 4 дни, Георги Михайлов Добрев — 4 дни, Дара Михайлова — 1 ден, Динчо Тодоров — 3 дни, Иван Чонос — 1 ден, Израел Майер — 1 ден, Исмаил Сарходжов — 3 дни, Иван Мамирев — 4 дни, Йордан Маргенов — 1 ден, Кръстю Кръстев — 3 дни, Михаил Стоянов — 3 дни, Митко Ангелов — 3 дни, Михаил Попов — 13 дни, Сабри х. Мехмедов — 1 ден, Сотир Колев — 4 дни, Спаска Воденичарска — 1 ден, Станка Христова — 2 дена и Христо Куртев — 1 ден.

При това необходимо е съгласието на Великото народно събрание за разрешаване допълнителен отпуск на следните народни представители, които вече са ползували 20 дни отпуск:

Народният представител Васил Василев иска 3 дни допълнителен отпуск. Ония г-да народни представители, които са съгласни с това искане, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събра-нието приема.

Народният представител д-р Васил Ханджиев иска 1 ден допълнителен отпуск. Ония г-да народни представители, които са съгласни да се удовлетвори това искане, моля, да вдигнат ръка. Мно-зинство, Събра-нието приема.

Народният представител Йордан Попов иска 2 дена допъл-нителен отпуск. Ония г-да народни представители, които са съ-гласни да се уважи това искане, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събра-нието приема.

Народната представителка Макра Гюлева моли да ѝ се разреши 4 дни допълнителен отпуск. Ония г-да народни представители, които са съгласни да се уважи искането ѝ, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събра-нието приема.

Народният представител Юсеин Шолев иска 1 ден допъл-нителен отпуск. Ония г-да народни представители, които са съ-гласни да се уважи това искане, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събра-нието приема.

Присъстваме към разглеждане на точка първа от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за изкупуване на едрия земе-делски машинен инвентар.

Моля секретаря да го прочете.

Секретар Тодор Тихолов (с): (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за изкупуване на едрия земеделски машинен инвентар

Уважаеми г-да народни представители и представителки! С закона за двегодишния народостопански план се постави началото на плановете изграждане и организиране на машинно-трак-торните станции у нас. Обзавеждането на същите с едър земедел-ски машинен инвентар през първата година на плана не можа да се извърши удовлетворително, главно поради невъзможността да се внесат достатъчно трактори и други земеделски машини. Така, МТС в края на 1947 г. притежават само 140 броя трактори, с които далече не е възможно да се задоволят нуждите както на кооперативните, така и на частните земеделски стопанства.

В същото време у нас като частни притежания се намират око-ло 4.000 броя трактори, 2.300 броя тракторни плугове, около 5.000 броя въпначки и друг едър земеделски инвентар. Същият се на-

ползува съвсем нерационално, непълно, малко дни през годината, лошо се поддържа и стопанисва. Частните машинопритежатели, въпреки нареждането на Министерството на земеделието и горите за увеличаване използването на машините и поставянето им на разположение за изпълнение на стопанския план, намират претексти да не включват тракторите в оранта, като ги пазят главно за вършитбата, която трае само 30—40 дни през годината. Неизползуването на тракторите, които представляват голямо национално богатство, всяка година лишава страната ни от 90 до 100.000 конски сили мощност в теглителна сила и причинява големи загуби за народното стопанство.

Съгласно двегодишния народостопански план и специалното решение на Министерския съвет, през 1948 г. ще трябва да се организират и функционират 70 машинно-тракторни станции, главно в зърнопроизводителните райони в страната. Както интересите на народното стопанство, така и интересите на частните и кооперативни стопанства налагат, тракторите от десетте основни марки, а именно: „Мак Кормик — Диринг — Интернационал“, „Фордзон“, „Харт-Пар“, „Кейс“, „Булдог“, „Валис“, „Джонир“, „Дойц“, „Ханомат“ — дизел и петролен — и „Император Мунктелс“, на брой общо около 3.400, и другите необходими едри земеделски машини, да бъдат закупени от частните притежатели и предадени в собственост на машинно-тракторните станции, трудовите кооперативни земеделски стопанства и държавните земеделски стопанства, за да бъдат рационално използвани за нуждите на цялото земеделско стопанство.

Като излагам горното, моля ви, уважаеми народни представители, да разгледате и гласувате приложения законопроект за изкупуването на едрих земеделски машинен инвентар.

Гр. София, февруари 1948 г.

Министър на земеделието и горите: Георги Трайков

ЗАКОНОПРОЕКТ

за изкупуване на едрих земеделски машинен инвентар.

Чл. 1. На основание чл. 10 от Конституцията, изкупуват се и стават обществена собственост всички трактори от следните марки: „Мак Кормик — Диринг — Интернационал“, „Фордзон“, „Валис“, „Джонир“, „Харт-Пар“, „Кейс“, „Булдог“, „Дойц“, „Ханомат“ — дизел и петролен — и „Император Мунктелс“, всички вършачки, тракторни плугове, тракторни редосеялки, тракторни сноповързвачки и тракторни култиватори, заедно с всичките им принадлежности и резервни части.

Те се изкупуват вършачките, които имат за двигатели парни локомотиви, вършачките от марката „Перлес“ и всички земеделски машини, принадлежащи на кооперациите.

Чл. 2. Изкупените машини се поставят под разпореждането на М-вото на земеделието и горите, което ги разпределя по райони и ги представя срещу заплащане или по сметка на машинно-тракторните станции, трудовите и трудово-кооперативни земеделски стопанства, като МТС се задължават да обслужват и частните земеделски стопанства.

Чл. 3. Приемането и оценяването на посочените в чл. 1 от настоящия закон машини се извършва по населени места от тричленна комисия в състав: представител на М-вото на земеделието и горите, кмета на съответната община и представител на местния оф комитет, всички упълномощени от МЗГ. Комисията привлича като второ лице и един техник, специалист по земеделски машини, назначен от околийския агроном.

Оценките на машините се извършват съобразно тяхната мощност, тяхната работна ширина и състоянието им, както следва:

I категория

а) Тракторите до 30 к. с., които са били използвани не повече от 10 години, се оценяват до 130.000 лв., използваните повече от 10 години — до 100.000 лв.

б) Вършачките с размер на барабана до 100 см. безапаратни, се оценяват до 100.000 лв.; с апарати — до 130.000 лв.

в) Тракторни плугове двулежени — до 20.000 лв.

г) Тракторни редосеялки с големина до 24 реда се оценяват до 25.000 лв.

д) Тракторни сноповързвачки с работна ширина от 1.80 до 2.40 м. — до 40.000 лв.

е) Тракторни култиватори — до 20.000 лв.

II категория

а) Тракторите от 30 до 40 к. с., използвани не повече от 10 години, се оценяват до 150.000 лв., използваните над 10 години — до 130.000 лв.

б) Вършачките с ширина на барабана от 100 до 130 см., безапаратни — до 130.000 лв.; с апарати — до 150.000 лв.

в) Тракторни плугове трилежени — до 30.000 лв.

г) Тракторни редосеялки с големина от 24 до 28 реда — до 40.000 лв.

III категория

а) Тракторите от 40 до 55 к. с., използвани не повече от 10 години, се оценяват до 180.000 лв., използваните над 10 години — до 150.000 лв.

б) Вършачките с ширина на барабана над 130 см., апаратни — до 180.000 лв., безапаратни — до 150.000 лв.

в) Тракторни плугове 3х5, както и 4 и повече лежени и плугове риголвачи — до 50.000 лв.

IV категория

Тракторите над 55 к. с., плугоносци, използвани не повече от 10 години, се оценяват до 210.000 лв.; използваните над 10 години — до 180.000 лв.

Протоколите на комисията, с описание на състоянието на изкупения едрх земеделски инвентар и определените му оценки, се представят за утвърждение в Министерството на земеделието и горите в едномесечен срок от деня на влизането в сила на настоящия закон.

Чл. 4. Изплащането на определеното обезщетение за изкупените машини се извършва, като половината от стойността се изплаща в пари веднага, а останалата половина най-късно до края на 1949 г.

Чл. 5. Всеки, който умишлено отнеме части или повреди машините, подлежащи на изкупуване по този закон, или по какъвто и да е било друг начин попречи на изкупуването, се наказва със строг тъмничен затвор, а машините се конфискуват и предават на най-близката МТС.

Чл. 6. Настоящият закон влиза в сила веднага след обнародването му в „Държавен вестник“. Изпълнението му се възлага на министъра на земеделието и горите.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Цяла думата г-н министърът на земеделието и горите.

Министър Георги Трайков: (От трибуната. Посрещнат с ръкоплескания) Драги народни представители и народни представители! Поставен е на разглеждане законопроектът за изкупуване на едрих земеделски инвентар. Аз смятам, че на вас не са необходими много разяснения, за да приемете този законопроект, защото вие почти всички участвахте през време на кампанията за есенната септба и есенната оран и вие е известно какви трудности срещнахме тогава.

За да можем да получим повече добив от нашата земя, за да можем ефективно да се борим със сушата, необходимо е преди всичко една добра обработка на почвата. През миналата есен ние употребихме всички усилия, да можем да подготвим добре нашата земя. В тази насока вие вземахте решително участие. Успяхме ли обаче в тази кампания? Успяхме да засеем, успяхме да изорем, но за добро обработване на почвата, такова каквото би трябвало, за да получим по-голям добив, ние не можем да се похвалим. Защо? Затуй защото ние бяхме принудени преди всичко да орем с добитък. Нашият добитък е дребен, и вие знаете предимно с какви плугове си служат нашите селски стопани — с плугове № 4, № 5, № 6 най-много. А в Добруджа, където има по-големи плугове, земеделските стопани са принудени да орат с два и с три чифта волове.

Безспорно е, че за да можем добре да обработваме почвата, необходими са трактори, необходима е машинна обработка.

С какво разполагаме ние? Нашите държавни стопанства, които трябва да служат за пример на нашите стопани, имат всичко 37 трактора. Садонското земеделско училище, най-старото наше земеделско училище, няма трактори. Нашите ученици, които се подготвят да ръководят ТКЗС, не виждат трактори. Нашите машинно-тракторни станции разполагат с мо със 140 трактора, а кооперативните стопанства — с 400 трактора. Нашата земя има трактори, обаче 4.000 броя от тях се намират в ръцете на частни стопани. И миналата година, когато ние решихме да мобилизираме всичко, за да можем да водим една по-ефективна борба срещу сушата, за да можем и при една нова сушава година да имаме по-добре подготвена почва, за да можем да получим повече добив, и вие самите участвахте в тази кампания и се опитахте да убедите собствениците на трактори да отидат да орат, на какво се натъкнахте? Някой от частните стопани развалил, друг извадил някоя бурмичка, някоя част — всички казваха, че тракторите им са негодни. И в същност какво правят те със своите трактори? Тракторите на нашите частни стопани им служат преди всичко за вършитба. Те си служат с тях само 40—50 дни през годината. Аз бих могъл да ви посоча, ако щете в Провадийско, в моята изборна колегия, села с имената на лицата, които разполагат с трактори, но че орат с тях собствената си земя. И какво се получи? Въпреки всички усилия на нашите народни представители, въпреки усилията на отечественофронтовските комитети, на партийните ръководства, агитационната и всички — какво мислите? — ние можахме да изорем с тракторите, с които разполагат нашата страна средно по 200 декара на трактор. Това са резултатите от нашата голяма кампания, да изорем по-дълбоко и да използваме тракторите — 200 декара на трактор, когато един трактор може да изоре и 3.000, и 4.000 декара земя.

При това положение какво сме длъжни да направим? Като хора, които трябва да се загрижат за нашето земеделско стопанство за получаване на по-големи добиви, трябва да вземем мерки, за да излезем от това положение, в което се намираме, и от трудностите, които изживяваме при изхранването на народа. Кой от вас би се съгласил и тази година 4.000 трактора да стоят под стрехите за удоволствие на техните собственици и да не можем да изорем и да подготвим нашата почва, за да получим повече добив за изхранването на нашия народ? Това положение, разбира се, не може да продължава. И затуй ние решихме да ви предложим този законопроект.

Какво възнамеряваме ние? Възнамеряваме тази година да имаме, вместо 30 машинно-тракторни станции, 70 машинно-тракторни станции — 40 в повече. Къде ще се построят тези машинно-тракторни станции? — Предимно в зърнено-производителните райони: Добруджа, Русенско, Варненско, Врачанска област, Плевенско, Видинско. В зърнено-производителните райони ние ще имаме повече машинно-тракторни станции, ще ги снабдим с необходимите машини, за да може да бъдат поставени в услуга на нашето земеделие.

Безспорно от тези машинно-тракторни станции ще се ползват преди всичко — това подчертавам — частните земеделски стопани. Вие знаете много добре каква част от нашата земя е организирана в трудовите кооперативни стопанства. Следователно тези 40 машинно-тракторни станции, които ние сега създаваме в повечето, ще обслужват преди всичко частните стопани.

(В залата влиза министър-председателят Георги Димитров, посрещнат със стави на крака и ръкопескани)

Аз бих казал, че с тракторите, които ще вземем, ние ще изораваме и нивите на тези стопани, които не орт с трактори и които са собственици на трактори. Подчертавам: нашите машинно-тракторни станции ще бъдат поставени преди всичко в услуга на частните стопани.

По отношение на вършачките — същото положение. Спомняте си миналата година в какво положение бяхме поставени. Нека си спомнят другарите от Стара Загора, от Пловдив, които ни звънеха всеки ден по телефона. Във Врачанска област бяха свършили вършачката и над 1.000 вършачки бяха свободни, а в Пловдив и Стара Загора не могат да вършат, защото нямат вършачки. А ние не можем да принудим частните собственици да дадат вършачките си. И когато решавахме да ги принудим, те намириха начини да изкарат, че вършачките им са неизправни, че някакви машинни части са изчезнали.

Драги народни представители и народни представителки! Както виждате, ние не изземваме този машинен инвентар, а го плащаме, като положителна стойност се плаща веднага, а другата половина — с една малка отсрочка. И ние какво плащаме? Почти същата сума, която те са платили при купуването на машините. На някои може би ще се види малка сумата, но я преценете кога са купили те тия трактори, тия машини. Една незначителна част от тях, стотина или двестата, са купени след 1939 г., а всичко останало е закупено от 1924 г., 1930 г. и най-късно 1939 г. Годината 1939 е най-късната дата на това закупуване — близо 10 години досега. Всички тия машини са вече амортизирани, не струват нито един лев на тия алчни собственици. Ако те не бяха така алчни, нямаше толкова да се скъпят миналата есен да се поставят в услуга на нашето земеделско стопанство и да го подпомогнат, за да изживеем трудностите по кампанията за есенната оран. По те не направиха това. Сега ние ще изкупим техния инвентар. И както виждате, въпреки че техният тракторен инвентар са амортизирани, ние ще им платим оная стойност, която те са платили при закупуването им.

Аз нямам какво повече да прибавя. Както подчертах в началото на своята реч, вие, голямата част от народните представители, сами се убедихте при провеждането на кампанията за есенната оран и сентената кампания, че ние неминуемо ще трябва да изкупим този инвентар за неговото рационално използване и да го поставим в услуга на нашето земеделско стопанство, за да можем да излезем от тия трудности, в които се намираме по изхранването, за да можем да се борим по-ефективно срещу суната за по-големи добиви, за да изхраним нашия народ. (Ръкопескани)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Има думата народният представител Бочо Илиев.

Бочо Илиев (к): (От трибуната. Посрещнат с ръкопескани) Другари и другарки народни представители! Потискана до 9 септември, идеята за трудови кооперативни стопанства след освобождението на българския народ намери широко приложение и широк отклик сред трудещите се селяни и ние в един кратък срок обхващахме голям брой трудови кооперативни земеделски стопанства. В настоящия момент трудовите кооперативни земеделски стопанства растат с бърза темп и ние често сме принудени да задържаме някои запалени кооператори, за да преценяваме на места всички необходими условия за правилното развитие на трудовите кооперативни земеделски стопанства.

Против кооперативните стопанства реакцията и остатъците от фашизма поведоха злобна борба и ние бяхме свидетели как и тук, в Парламента, опозиционерите водеха жестока борба за разнищването на съществуващите трудови кооперативни стопанства и против създаването на нови такива.

Като прибавим към това и липсата на подготвени кадри от специални техници и административни ръководители, както и много неблагоприятните три сушави години, през които се създадоха трудовите кооперативни стопанства, условията за тяхното развитие бяха крайно неблагоприятни. Кооперативните стопанства чувстваха остър недостиг от машини. Много наши кооператори казваха: „Ние основахме кооперативно стопанство, а отново с крави почваме да орем! Затова ли създадохме тия кооперативни стопанства? Щом ще орем отново с крави, защо са ни кооперативните стопанства?“ И те бяха прави. Но поради това, че ние не можехме да внесем от чужбина машини, не можехме да удовлетворим тая нужда.

Затова страната обаче има голям брой машини, най-вече трактори. По сведенията на Министерството на земеделието в страната има повече от 4.300 трактора. Те обаче са собственост на частни стопани, които по никакъв начин не обслужваха на трудовите кооперативни стопанства. Вярно е, че една част от тия трактори не са приспособени за оране, но 2.300 от тях имат годни комплекти машини за обработка на земя. Ние поискаме да се разберем с притежателите на частния едър земеделски инвентар, да го наемем за обслужване на трудовите кооперативни стопанства и заедно с техния съюз така наречения „Съвези“, сключихме договор за наемането на тия машини още през есента на 1944 г. и пролетта на 1945 г. Техният съюз прилично даваше съгласието си и привидно уговаряше стопаните, притежатели на такъв инвентар, да обслужват кооперативните стопанства, но на практика и съюзът им, и всички стопани, притежатели на едър земеделски инвентар, саботираха тая наша инициатива. Те упорително вземаха от тракторите под наем, макар че бяхме пазарили да плащаме значително висок наем. Въпреки

всички наши усилия и тия на органите на Министерството на земеделието, не успяхме да си услужим с едрия земеделски инвентар на частните собственици.

Бяхме принудени да искаме от Министерския съвет специално постановление за тяхното гражданско мобилизиране — тогава съществуваше законът за гражданската мобилизация. Министерският съвет издаде такова постановление, но и това постановление от началото до края беше саботирано от собствениците на едър земеделски инвентар и от техния съюз — „Съвези“. Те криеха тракторите, скриваха ги в ТКЗС да вземат трактора — скрили го, не може да се намери на мястото, където е бил. Или вземаха части от тракторите, криеха, скриваха, скриваха частите, които не можеха да се намерят на мястото, пращаха негодни трактори, неотрмонтирани, които не могат да се пуснат в движение. Натовазреха трактора на влака, пращаха го за местоназначението, за където е мобилизиран, но там тракторът не можеше да бъде пуснат в движение поради повреда. Или имаше такива случаи: пратили трактора, тракторът стои на гарата-подуцател, но не дава трактористът му да го получи. Криеха такива части, които не можеха да се намерят в страната, не можеха да се направят, и се оплакваха, че някой им ги откраднал. И всичко това те правеха все с цел да не впрегнем машините в работа. Освен това ония, които бяха принудени да отидат да работят в кооперативните стопанства, работеха донос: пуснал трактора 8-10 см. максимум само да одраже земята, оре ридко. Стопаните-кооператори, като видят такава оран, протестират, не искат да им се оре. Трактористът казва: „Толкова може да оре моята машина; ако не искате, аз си отивам.“ И кооператорите се принуждават да го освободят.

Тия и редица такива мерки вземаха притежателите на едър земеделски инвентар заедно с техния съюз, за да се противопоставят на подпомагането на кооперативните стопанства с едър земеделски инвентар и на пълното използване на машините им.

Ние бяхме принудени да създадем на първо време специално постановление за изкупуването на този едър земеделски инвентар. При редактирането на постановлението взе участие и техният съюз. Те доброволно се съгласиха да ни продадат около 250 гарнитури машини за нуждите на кооперативните стопанства, колкото тогава ни бяха необходими. На практика обаче те се противопоставиха. Ние изкупихме със специални комисии около 140 такива трактори. До едн тези притежатели, насъсквани или потаквани от техния съюз, обжалваха изкупуването и почти всички продажби, които бяха сключени от кооперативните стопанства и машинно-тракторните станции за изкупуването на този инвентар, паднаха и собствениците си взеха обратно своите машини.

Ние, Великото народно събрание, създадохме през 1946 г. специален закон за изкупуване на едрия земеделски инвентар, но от него не получихме никакви резултати, тъй като с закона ние искаме да отнемем земеделския инвентар само на ония стопани, които нямат като пряко занятие стопанисването на машините, то не им служи за главно препитание и не са земеделски стопани. На практика обаче всички те представиха документи, от които се вижда, че техният земеделски инвентар не може да бъде изкупен и ние, въпреки всичко, не можехме да го изкупим. Собствениците на този едър земеделски инвентар в нашите села са предимно едри земеделски стопани. Те са неприятели настроени към нуждите на трудещите се селяни и са против трудовите кооперативни стопанства. А и ръководството на техния съюз е съставено и в този момент, въпреки нашата бдителност, от хора като Христо Г. Попов, този който изхвърлихме от Парламента, чифликчия и съратник на Никола Пеков, като Марков, който е секретар на съюза и притежател на няколко трактори, и редица още такива отбор юнаци, които и до този момент стоят начело на този съюз и подстрекават притежателите на едър земеделски инвентар против тия мерки, които правителството взема, за да услужи на трудовите кооперативни земеделски стопанства и на цялото наше земеделско стопанство. А този едър земеделски инвентар, както отбеляза това нашият министър на земеделието, се използва от частните стопани много дръго, бих казал пакостно. Дадени са стотици хиляди лева за едър земеделски инвентар, а работят с него едва 20-40 дни през годината, само през жетва, а през останалото време машините стоят под стрехата. И хубаво е, ако въобще има стреха. Но аз познавам стотици случаи, при които машините стоят през останалото време на открито, ръждясват, хаят се. И в момента, когато тракторът, тази мощна машина, създадена да работи деконочно, се хаби на двора, частният стопанин, притежател на тази машина, се мъчи да оре своята земя с адамовото рало и дръжливите крави. Той не е отишъл дотам да обработва своята земя със собствената си машина.

Такова престъпно, пакостно отношение имат притежателите на едър земеделски инвентар към това голямо национално богатство. Те също така и не отрмонтират тия машини. Вие сами сте свидетели на това, особено сега. Аз и сега, като обикалям страната, гледам на много места камарите със слама на нашите стопани са зелени в настоящия момент от покикналите зърна. То е затова, защото, когато те е вършеело, машините не са вършеели както трябва снопите, понеже стопанинът-собственик на едър земеделски инвентар не го интересува вършеването правилно и докрай снопите на селския стопанин. Те гледат да вземат едрото, да може в един ден да вземат колкото може повече, да ограбят частния стопанин, а не гледат да свършат работа и да съберат зърното докрай. А ние знаем как нашите дребни собственици-стопани събират зърното по нивите — клас по клас. Дори малките селскостроителни организации специални команди за събиране клас по клас останалото по нивите, за да изхраним нашия народ, а тия стопани на едър земеделски инвентар така безразсъдно, така престъпно, бих казал, са се отнесли към тази народна храна и са я оставили пръската изпльвата и сламата по двора или хвърлена в камарата неовършена.

И понеже този инвентар е голямо национално богатство, народната власт, нашата народна държава не можеше повече да позволи

такова престъпно използване и стопанисване на този инвентар. Ето защо законът трябва да бъде приет с акламии.

Ние не изземваме, както каза и министърът на земеделието, този инвентар, а го изкупуваме. Също така ние не изкупуваме всички едър земеделски инвентар. В страната има около 4.300 трактора независимо от другите двигатели, които са много повече. Ние изкупуваме само 10 основни системи от тях, които са изброени в закона. От тия 10 системи ще съберем около 3.400 трактора. Остават в частните стопани още 60 системи трактори около 1.300 броя такива, които не вземаме, защото са от всяка система по малък брой трактори и тяхното стопанисване и отремонтване е много трудна работа на практика.

Изкупеният инвентар ще бъде вложен за правилно използване в машинно-тракторните станции, в трудовите кооперативни стопанства и в държавните земеделски стопанства, където ще задоволи една крещяща нужда. В настоящия момент ние организираме 70 машинно-тракторни станции. До края на годината ще организираме 800 трудови кооперативни стопанства, а в настоящия момент се организират и 700 хиляди декара държавни стопанства. За всички тия организации са необходими стотици и хиляди трактори, каквито ние от чужбина не можем да внесем. И понеже тия машини ние ги имаме в страната и се стопанисват лошо, бих казал още веднаж, престъпно лошо съвсем правилно постъпваме, като пристъпваме към тяхното изкупуване, за да бъдат те впрегнати в машинно-тракторните станции, кооперативните и частните стопанства, в държавните стопанства и да бъдат използвани денонощно в работа, а не по 20-40 дни в годината, както биваха използвани досега. Ние вече на практика показваме как се използва нашият едър земеделски инвентар в трудовите кооперативни земеделски стопанства. Там с машините вече се оре денонощно, на смени, две-три, а някъде и четири смени. В машинно-тракторните станции наличните трактори се използват на смени. Ние имаме вече максимално използване на машината. Така например в машинно-тракторната станция в Плевен на всеки работен трактор през 1947 г. се пада 7.500 декара обработена площ. А това е вече значително голяма площ на трактор. Вярно е, че ние далеч още не сме достигнали това, което имаме като пример за подражание за използване на едрия земеделски инвентар в колхозите и совхозите в Съветския съюз. Ние имаме данни, от които се вижда, че машините там се използват до максимален размер. Ето какво съобщава в последния си брой в „Социалистическо земеделие“. (Чете) „Тракторната бригада № 10 от Корнинската машинно-тракторна станция. Житомирска област, ръководена от бригадира-депутат от Върховния съвет Ракицкий, с писмо до Сталин е дала обещание да обработва на всеки 15 конски сили трактор по 12.000 декара. След упорит труд бригадата разгърна широко социалистическо съревнование на трактористите, строго съблюдаване техническите правила за машините, умело водене организацията на труда и правилно използване мощта на тракторите. Към 10 октомври тя изпълни своето обещание, като е дала на всеки 15 конски сили трактор по 12.590 декара. Обработаната от бригадата площ е дала по 50 кг. на декар повече, отколкото е било запланирано в нейния район.“

Известно е също така, че братята комбайнери Осикин само за един ден със своя трактор „Сталинец“ и с два комбайни са охънали и отърпели 1.150 декара.

Ние далеч още не можем да достигнем тия норми. Но във всеки случай нашите земеделски трудово-кооперативни стопанства и нашите машинно-тракторни станции ще се учат от примера на Съветския съюз и ще използват едрия земеделски инвентар така, както там го използват. Докато така се използват машините в Съветския съюз и в нашите трудово-кооперативни земеделски стопанства и в машинно-тракторните станции, частните стопани ги използват само по 20-40 дни в годината, и то само за вършитба. Машините са направени да работят денонощно, а не да работят 20-40 дни в годината и останалото време да служат за кокошарник или да бъдат бутнати да рждясат под стрехата или в двора на стопанството без всякакви грижи. Това е едно престъпно отношение към този национално богатство.

Чрез машинно-тракторните станции на трудово-кооперативните земеделски стопанства машините ще обслужват цялото наше земеделско стопанство — не само кооперативните стопанства, но и частните стопанства. И сега нашите машинно-тракторни станции, шом завършат обектите на кооперативното стопанство, макар че няма достатъчно машини, не пропускат нито час, нито ден да обслужват частните стопани. В бъдеще, когато ще имат на разположение 3.400 трактора, те ще разгърнат широка дейност за обслужване на целокупното наше земеделско стопанство.

Така обслужвайки нашето селско стопанство, нашето земеделие и най-вече нашите трудово-кооперативни земеделски стопанства, ние ще можем да укрепим сега съществуващите кооперативни стопанства, да увеличим техния брой, да изпълним и надхвърлим двегодишния стопански план. С правилната обработка на почвата ние ще увеличим добива от единица площ. Днес вече в нашите кооперативни стопанства имаме от 20 до 30% увеличение на добива, в сравнение с частните стопанства. Ние имаме вече в кооперативни стопанства поразителни случаи на добив над 200—250 кг. жито на декар, докато в частните стопанства добивът на декар не е надхвърлил дори 100 кг. Ние ще намалим и производствените разходи, защото обработката с машини и тяхното правилно използване в селското стопанство дава много евтина работа. Нашите машинно-тракторни станции за разораване на един декар са дали тая година kalkulация от 120 до 200 лв. — някои са дали и повече, но ще коригират kalkulациите си максимум до 200 лв. на декар — докато частните стопани за разораване са дали най-малко 400—600 и до 1000 лв. на декар, и то не такава качествена оран, каквато може да се извърши с тракторите.

Така обработена земята, ще се получи от единица площ много повече, отколкото е получавано досега. Ние ще облекчим и тежкия убийствен труд при жътвата, при орането, при сеитбата и при

окопването. В кооперативните стопанства тоя най-тежък убийствен и израздащ труд вече се извършва предимно с машините. Така за стопаните остава трудът, който може да се понесе. Замествайки дръгливите крави и другия работен добитък с машините, ние ще намалим работния добитък у нас въобще. Сега се пада на всеки 30 или 32 декара по един чифт работен добитък, а нормално един чифт добитък би трябвало да обработва 100-120 декара. При кооперативните стопанства ние слагаме нормално на 200 декара най-малко един чифт добитък, като останалата работа се извършва с машини. Дори имаме стопанства, които на 300 декара имат един чифт добитък.

По такъв начин ние ще съкратим до голям размер броя на работния добитък, като за негова сметка ще увеличим броя на производствения добитък — крави, овце, свине, птици и др., за да дадем на нашето народно стопанство млечни, животински и други произведения, от каквито имаме крещяща нужда. Също така ние ще освободим и работна ръка за нашата индустрия и за другите ресори на народното стопанство. При примитивното обработване много хора са занаятчии в нашето селско стопанство и са слабо възнаградени. Когато машинизираме нашето селско стопанство, ще можем да освободим голяма част от заетите в него хора. По нашите изчисления ние ще можем да освободим около един милион работна ръка, която ще можем да вложим в другите ресори на нашето стопанство и на нашия строящ се сега стопански живот. А машинизирано, нашето земеделско стопанство ще намали производствените си разходи, ще увеличи добива от единица площ, ще увеличи млечните и животински произведения, ще спомогне за подобрене бита на нашето село и за създаване благополучие в него, за създаване въобще на щастлив и светъл живот за трудещите се наши селяни.

Въпреки машината в земеделското стопанство, ние основно ще преобразим облика на нашето сега много изостанало, примитивно земеделско стопанство. Само чрез оедреното машинизирано стопанство, със съдействието на агрономическата наука, ние ще градим основите на социализма у нас в селкостопанския сектор.

Ето защо нашата парламентарна група, на Работническата партия — комунисти, намира законопроекта за много навременен и ще го гласува с акламии. (Ръкоплескания)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Няма записани други оратори.

Пристъпваме към гласуване.

Ония г-да народни представители, които са съгласни да бъде приет по принцип, на първо четене, законопроектът за изкупуване на едрия земеделски машинен инвентар, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема. (Ръкоплескания)

Има думата министърът на земеделието и горите.

Министър Георги Трайков: Моля, законопроектът да бъде гласуван, по спешност, и на второ четене, тъй като няма възражения срещу него.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с предложението на г-н министъра на земеделието и горите, току-що приети на първо четене законопроект за изкупуване на едрия земеделски машинен инвентар да бъде гласуван, по спешност, и на второ четене, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля, секретаря да докладва законопроекта на второ четене.

Секретар Тодор Тихолов (с): (Чете)

ЗАКОН

за изкупуване на едрия земеделски машинен инвентар.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладваното заглавие на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

(Членове 1—6 от законопроекта приети без изменение и без разисквания)

Пристъпваме към разглеждане на точка втора от дневния ред:

Одобрение предложението за отстъпване безвъзмездно на Съюза на народната демократична младеж две леки автомобилни коли. Моля секретаря да докладва проекторешението.

Секретар Тодор Тихолов (с): (Чете)

МОТИВИ

към проекторешението за отстъпване безвъзмездно на Съюза на народната демократична младеж две леки автомобилни коли

Г-жи и г-да народни представителки и представители! Съгласно 11. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 24 март т. г., Министерството на труда и социалните грижи постави за временно ползуване на Централния комитет на демократичната младеж в България и Главния щаб на националната младежка строителна бригада „Георги Димитров“ две леки автомобилни коли — марка „Пежо“. Ползуването на колите продължава и в момента, с изключение на едната, на която следва да се направи генерален ремонт, вследствие на изминал голям километраж.

Колите са инвентар на отдел обществени бедствия и се ползват, както във време на бедствие, така и през време на мерките, които се налагат да се вземат, когато съществуват явни признаци, че ще настъпи бедствие. Една от превантивните мерки за предотвратяване на бедствия, наводнения са корекциите на коритата на реките, както в чертите, така и извън чертите на

селището. Превантивните мерки за бедствие-суша са построяване на язовири за оросяване на плодородните полета. Като едините, и другите мерки са кооперативни обществено-стопански обекти, за извършването на които е нужен огромен човешки труд, който едномиллионната организация на Народната демократична младеж дава безвъзмездно за благосъстоянието на българския народ.

Колите са инвентар на отдела за подпомагане при обществени бедствия, чието предназначение напълно съпада с значението на строителните обекти, които се визират по-горе, с оглед, щото да бъде предпазено народното стопанство от поражения, вследствие на бедствия, причинени от наводнения и суша.

Намирам, че е обществено оправдано да бъде задоволено искането на Съюза на народната демократична младеж, като двете коли, собственост на Министерството на труда и социалните грижи, се прехвърлят като собственост на Съюза на народната демократична младеж, който с дейността си облекчава работата на отдела обществени бедствия.

Г-да народни представители, като изясням горното, смятам, че с предлаганото проекторешение се задоволява една изразна нужда на Съюза на народната демократична младеж от превозни средства, особено днес, когато той полага гранитните основи за създаването на едномиллионната организация на единната младеж, пред която стои изграждането на социалистическото строителство у младата Народна република България.

Ето защо моля да приеме предлаганото проекторешение, като го гласувате.

Гр. София, февруари 1948 г.

Министър на труда и социалните грижи: Здравко Митовски

РЕШЕНИЕ

за отстъпване безвъзмездно на Съюза на народната демократична младеж две леки автомобилни коли

Дадените на временно ползуване съгласно II. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 24 март т. г., две леки автомобилни коли — марка „Пежо“, фабрични номера на шаситата № № 868545 и 868610 — собственост на Министерството на труда и социалните грижи, се отстъпват безвъзмездно на Съюза на народната демократична младеж.

Председателствуваш д-р Георги Атанасов: Няма записани ора-тори. Ще пристъпим към гласуване.

Ония г-да народни представители, които са съгласни да бъде прието проекторешението за отстъпване безвъзмездно на Съюза на демократичната младеж две леки автомобилни коли, моля, вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към точка трета от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за изменение и допълнение на закона за уреждане собствеността на недвижимите имоти в Южна Добруджа.

Моля секретаря да прочете законопроекта.

Секретар Тодор Тихолов (с): (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за изменение и допълнение на закона за уреждане собствеността на недвижимите имоти в Южна Добруджа

Г-жи и г-да народни представителки и представители! На 20 юли 1942 г. влезе в сила законът за уреждане собствеността на недвижимите имоти в Южна Добруджа и се прилага повече от 5 години. Необходимо е обаче в този закон да се направят някои наложителни изменения и допълнения, които са крайно необходими за аграрната реформа.

Освен това внася се нова материя в законопроекта, която се отнася изключително до земите в Добруджа и при наличието на този закон е излишно създаването на друг. Така, в изпълнение на 4. постановление на Министерския съвет, от 31. X. 1947 г., протокол № 165, на Министерството на земеделието и горите се възлага да разреши всички неуредени въпроси, произхождащи от Крайовския договор, а това ще стане с предвиждането на някои постановления в законопроекта. Като последица от Крайовския договор се налага да бъдат обезщетени българските поданици от Южна Добруджа за притежаваните от тях имоти в Северна Добруджа, които българската държава отстъпи на Румъния. Така също трябва да се оформят правата на лицата, придобили имотите с частни продавателни договори от румъни, попадащи под разпоредбата на чл. V от Крайовския договор. Най-после следва да бъде ликвидиран въпросът за придобиването от българската държава всички имоти, останали по чл. V, които не са прехвърлени от бившите им собственици на други лица.

В законопроекта са направени следните съществени промени и нововъведения:

С § 1 се изменя чл. 1, алинея втора, от закона, като с предлаганото изменение се цели уреждане положението на жители от Южна Добруджа върху недвижимите имоти, на които са настанени преселници. На бившите собственици се предвиждат в замяна равноценни имоти от държавния поземлен фонд или се заплащат.

С § 2 се изменя чл. 7 от закона, отнасящ се до процедурата по съставянето или допълването на описите с онези имоти, които преселниците от Северна Добруджа са притежавали, но поради разни причини не са били вписани при изселването. Процедура се, като заинтересуваните собственици подават молба с документи в срок, по които се прави проверка и след която се произнася Поземленият съвет с решение за съставяне или допълване на описите. Предложеното изменение се наложил от факта, че поради невписването имотите на преселниците в описите, досега не са били обезщетени.

С § 3 се заличават алинеи втора и трета на чл. 23, като не съобразни с практиката.

С § 4 се заменят думи в чл. 24 от закона, като се предвижда обезщетяване за „третината“ да стане при по-висока цена на декара, положено поради поскъпване на земята и от принципа на справедливостта.

С § 5 се създава нова глава VII с заглавие „Заменяване имотите, оставени в Северна Добруджа извън градовете от собственици, които не са изселници“, която обхваща членове 54, 55, 56, 57, 58, 59 и 60 от законопроекта. В тази глава са предвидени постановления, с които ще се ликвидират всички неуредени последици от Крайовския договор. Предвижда се обезщетяване на българските поданици за притежаваните от тях селски имоти в Северна Добруджа, признати с подписания протокол от българското и румънското правителство на 19. X. 1947 г. С това се компенсира вземанията на българските поданици, изселници, които поради много причини чакаха уреждането на този въпрос досега. Посочена е процедурата за обезщетяването, като се подава молба о документи в срок, които се разглеждат от специална комисия, решението на която подлежи на обжалване пред Поземления съвет. Този начин на процедиране се предлага като най-бърз за уреждането на този институт. На собствениците, доказали своите вземания, се предвижда заменяване на имотите им според вида, и то срещу еднакво пространство. При липса на имоти от еднакъв вид се предлага заменяването да стане срещу по-голям процент обработваеми земи. Сградите се заплащат само в пари. Предполага се, че със спазването на даденото съотношение ще бъде най-добре разрешен проблемът на обезщетението. Според законопроекта се държи сметка дали претендентите се занимават с земеделие или не, като на земеделски стопани се заменят земите до 100 декара, а на не — до 30 декара включително с притежаваните от тях имоти. В случая се дава възможност на земеделците-стопани да увеличат своя патримониум и отчасти да заздравят своето стопанство. Замяната се извършва от местна комисия за т. п. с., като за целта се съставя протокол, подлежащ на обжалване по реда на закона, съобразно доктините от практиката резултати.

С § 6 се създава още една нова глава VIII с заглавие „Оформяване собствеността на имотите по чл. V от Крайовския договор, прехвърлени с частни писмени договори“, със следните членове 61 и 62 от законопроекта. Дава се възможност на всички български поданици, които са сключили писмени договори с румъни, претенденти по чл. V от Крайовския договор, да придобият собствеността на кулени от тях имоти, ако частните договори са били признати от Смесената българо-румънска комисия и ако отчуждителите на тези имоти са правонамисти по чл. V. При този случай правата на купувачите са защитени, обстоятелство, което се налага от принципа на справедливостта.

Всички останали имоти от споменатия чл. V, които не са прехвърлени върху български поданици, стават собственост на българската държава.

С § 7 се препомеруват съответно членовете от законопроекта, поради предвидения нов материал.

Като излагам горното, моля, г-да народни представители, ако сте съгласни, да приемете и гласувате предложения законопроект.

Гр. София, февруари 1948 г.

За подпредседател на Министерския съвет и министър на земеделието и горите: Титко Чернокоев

ЗАКОНОПРОЕКТ

за изменение и допълнение на закона за уреждане собствеността на недвижимите имоти в Южна Добруджа

§ 1. Чл. 1, алинея втора, се изменя така:

„В този случай на бившите собственици на такива имоти, по решение на местната комисия за т. п. с., се дават в замяна други равноценни имоти или имотите им се заплащат по пазарната стойност, към датата на решението на комисията.“

§ 2. Чл. 7 се изменя така:

„Министерството на земеделието и горите съставя описи или допълня съставените такива за ония имоти, които преселниците от Северна Добруджа са притежавали, а не са били вписани в описите. Описите се съставят или допълнят по молба на заинтересуваните собственици, подадени до Министерството на земеделието и горите в 3-месечен срок от влизането на този закон в сила. В молбата се описват подробно имотите, като се представят и документите за собственост. При липса на документи молбителите дават писмена клетвена декларация за верността на данните и че имотите не са отчуждени от тях.“

По подадените молби се прави проверка на самото място и въз основа на резултата от нея поземленият съвет при Дирекцията за земята решава за кои имоти на преселниците да бъдат издадени нови описи или да бъдат допълнени съставените по-рано такива.“

§ 3. Алинеи втора и трета на чл. 23 се заличават.

§ 4. В чл. 24 думите „хилядо и петстотин“ се заменят с думите „пет хиляди“.

§ 5. След чл. 53 се прибавя нова глава VII, с заглавие: „Заменяване имотите, оставени в Северна Добруджа извън градовете от собственици, които не са изселници“, със следните членове:

Чл. 54. Обезщетяват се българските поданици за притежаваните от тях недвижими покрити и непокрити имоти, извън чертите на градовете на Северна Добруджа, които са били ликвидирани с подписания протокол от българското и румънското правителство на 19 октомври 1947 г.

За българска. Изселниците от Северна Добруджа, съгласно Крайовския договор, и другите собственици на недвижими имоти в градовете на Северна Добруджа не подлежат на обезщетение.

Чл. 55. Собствениците подават писмена молба до Министерството на земеделието и горите в триесетдневен срок от влизане на този закон в сила, към която прилагат документи за собственост на имотите. Ако нямат документи, описват начина и основанията, по които са придобили имотите, и посочват свидетели за това. В този случай към молбата претендентите прилагат и писмена клетвена декларация за заверен от общината подпис, че дадените в молбата сведения относно имотите са истински и че тия имоти не са били отчуждени.

Лица, които дадат неверни сведения за притежаваните от тях имоти, укривят извършени отчуждения на същите или дадат лъжовна декларация по чл. 7 и по предходната алинея, се наказват със строг тъмничен затвор до 5 години и се лишават от правото на обезщетяване по този закон.

Чл. 56. Подадените молби се разглеждат от комисия, назначена от министъра на земеделието и горите, в състав: представител на Дирекцията за земята, местният околийски съд и представител на Околийския народен съвет.

Комисията се произнася с решение по всяка молба поотделно, което се връчва на заинтересувания срещу подпис. Решението може да се обжалва в 14-дневен срок от връчването пред поземления съвет при Дирекцията за земята, решението на който не подлежи на обжалване, но може да бъде изменявано от същия при констатиранни грешки или опущения.

Чл. 57. Въз основа на влязлото в сила решение на комисията по чл. 56, собствениците се обезщетяват, като обработваемите земи се заменят декара за декара.

Когато лозята или зеленчуковите градини под вода не могат да бъдат заменени с лозя и градини, за един декара лозе с облагоденни лози или зеленчукова градина се дава в замяна по 3 декара нива. Лозята с директни лози се заменят с по 1.5 декара нива.

Сградите се заплащат в пари по оценка на комисията, определена в предходния член.

Чл. 58. Собствениците, които са земеделци-стопани или пожелават да станат такива, съгласно чл. 15 от закона за т. п. с., получават в замяна обработваема земя до 100 декара, а онези, които не са земеделци — до 30 декара, включително и притежаваната земя в двата случая.

Земята над тези размери се заплаща на собствениците от държавния поземлен фонд по 1.500 лв. декарът по реда, определен в чл. 17 от закона за трудовата поземлена собственост.

Чл. 59. Замяната се извършва от местните комисии за т. п. с. под председателството на представителя на Дирекцията за земята и с участието на един представител на заинтересуваните собственици, избран на общо събрание на същите.

Комисията съставя протокол за замяната на земята и сумите, които следва да се заплатят на всеки собственик поотделно.

Протоколът се съобщава срещу подпис на заинтересуваните, които могат да го обжалват в 14-дневен срок от съобщението пред Поземления съвет при Дирекцията за земята, чието решение не подлежи на обжалване.

Чл. 60. Въз основа на влезлия в сила протокол на комисията по чл. 59, собствениците се снабдяват с актове за собственост за дадените им в замяна земи от съответните нотариуси без заплащане на каквито и да било такси, мита, бери и герб и им се заплаща определеното обезщетение за земята, които не се заменят, както и за сградите, оставени в Северна Добруджа.

§ 6. След глава VII се прибавя нова глава VIII с заглавие: „Оформяване собствеността на имотите по чл. V от Крайовския договор, прехвърлени с частни писмени договори“, със следните членове:

Чл. 61. Български поданици, които са сключили в страната или в Румъния писмен договор за прехвърляне или обещание за прехвърляне на имоти по чл. V от Крайовския договор, придобиват собствеността на тия имоти, ако договорът е бил обявен до 11 септември 1947 г. в Дирекцията за земята при Министерството на земеделието и горите и ако Смесената българо-румънска комисия е признала отчуждителя за правопомощ по чл. V и не е вписала същия в окончателния си протокол от 17 септември 1947 г. като подлежащ на обезщетение от българската държава.

Нотариусът издава на приобретателя акт за собственост на имота въз основа на сключения договор и удостоверение, издадено от Министерството на земеделието и горите, за даните по предходната алинея.

Чл. 62. Всички останали имоти по чл. V от Крайовския договор, които до 16 юли 1947 г. не са прехвърлени върху български поданици, съгласно българските закони, стават собственост от същата дата на българската държава.

§ 7. Глава VII — Общи и преходни разпоредки — става глава IX, като чл. 54 става чл. 63, а чл. 55 става чл. 64, като в последната му алинея думите „по реда на правилника за прилагането на този закон“ се заменят с думите „от общинската комисия за трудова поземлена собственост“.

Членове 56 до 76 се преномеруват съответно от 55 до 85.

Чл. 77 става на 86 и се изменя така:

„Собствениците, които са владели към 14 септември 1940 г. и владеят сега части от парцелите, оставени по комасационните планове на населените места в Южна Добруджа, като „свободна резерва“, са длъжни в срок от 6 месеца от влизането на този закон в сила да подадат молба до Министерството на земеделието и горите, с която да поискат оформяването на правото им на собственост върху имота и посочат доказателствата си.

Поземленият съвет при Дирекцията за земята, след надлежна проверка, решава на кои собственици да се оформи правото на собственост. Въз основа на решението на съвета земите се записват по плана и книжката на името на собственика, като последният се снабдява с акт за собственост по реда на този закон.

Членове 78, 79 и 80 стават съответно членове 87, 88 и 89.

§ 8. Този закон отменява всички постановления, които му противоречат.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Пристъпваме към разисквания по законопроекта.

Има думата народният представител г-н Александър Ковачев.

Александър Ковачев (з): (От трибуната. Посочава с ръкоплетен сканя) Г-жи и г-да народни представители! През 1940 г. се сключи в Крайова, Румъния, договор между България и Румъния, с който Южна Добруджа се присъединяваше към България. В същия договор беше уговорено между двете страни да се извърши задължителна размяна на населението, като българите от Северна Добруджа се изселят в Южна Добруджа и румъните от Южна Добруджа се изселят в Румъния. През 1941 г. с една допълнителна конвенция бяха разменени всички останали в Северна Добруджа българи и също така и румъните, останали в Южна Добруджа, с изключение на българите, женени за румънки и румъните, женени за българи, които не се размениха, а останаха по местата си.

В спогодбата относно размяната на населението двете страни бяха поели задължението всяка за себе си да обезщети размененото си население.

При това положение, за да бъдат настанени всички преселници от Северна Добруджа и също така, за да се уреди собствеността на недвижимите имоти в Южна Добруджа като резултат от специалната румънска политика, водена в Южна Добруджа до 1940 г., и нейната аграрна политика, водена с прочутия закон за организация на Нова Добруджа от 1914 г., отменен в 1921 г. и след това изменен от тогавашните румънски правителства на няколко пъти до 1936 г., с което се достигна до проверката на собствеността, която проверка даде на тогавашната румънска държава възможността да отнеме на българите една голяма част от имотите им под формата на така наречената третина, а на българските поданици да ги отнеме напълно, след Крайовската спогодба трябваше да се създаде един закон, който да уреди всички тия въпроси, създадени в самата Южна Добруджа от водената дотогава румънска политика, и да уреди и разреши всички въпроси, произлизащи от Крайовската спогодба.

На 20 юли 1942 г. влезе в сила законът за уреждане собствеността на недвижимите имоти в Южна Добруджа, който се прилага повече от 5 години. Този закон не можа да предвиди всички случаи, произлизащи от Крайовския договор, и много наши български поданици чакаха изменението му в някои части, за да могат и те да бъдат справедливо обезщетени и с това да се ликвидира с всички неуредени последици от Крайовския договор и от самото прилагане на този закон.

В законопроекта, който е представен днес пред нас, са направени съществени промени и нововъведения от голямо значение както за държавата, така и за преселниците от Северна Добруджа и за самите добруджанци.

Така в § 1, с който се изменя чл. I, алинея втора, се урежда справедливо един болезнен въпрос за жителите от Южна Добруджа относно недвижимите имоти, на които бяха настанени преселниците. По стария текст на закона бившите собственици на такива имоти бяха само обезщетени, а сега, съгласно новото изменение на бившите собственици, по решение на местната комисия по Т. П. С., се дават в размяна равноценни имоти или се заплащат.

Съгласно специалната спогодба относно размяната на българското и румънското население, полските недвижими имоти, принадлежащи на българи, които подлежат на изселване от Румъния, ставаха собственост на румънската държава и обратно — полските имоти на румъни, които трябваше да се изселят от Добруджа, ставаха собственост на българската държава.

За тия имоти, съгласно чл. 12 от спогодбата, смесената комисия съставяше описи, в които за всеки изселник поотделно се отбелязваше имотът, който той е притежавал в Румъния, за да може, когато се изсели, да му се върне той имот в Южна Добруджа. Но тъй като изселването е станало много бързо и при особени условия, има много случаи, в които много българи не са могли да се явят пред властите и пред тези комисии, за да декларират своите имоти и да бъдат минати в описите. С изменението на чл. 7, който се отнася до процедурата по съставянето на нови описи и допълнение на някои от тях, този въпрос се урежда благоприятно от законопроекта и тия преселници по този начин ще бъдат обезщетени.

Един важен въпрос е уреден от законопроекта в новата глава VII с заглавие „Заменяване на имотите, оставени в Северна Добруджа извън градовете от собственици, които не са изселници“. Въобще за ония собственици на недвижими полски имоти, които бяха в пределите на Южна Добруджа при размяната на населението, не беше нищо предвидено както в Крайовската спогодба, така и в закона, създаден у нас за уреждане недвижимата собственост в Южна Добруджа. И като последица от това всички тия, които при размяната бяха в пределите на нашата територия, не бяха по никакъв начин обезщетени за имотите, които те имаха в територията на Северна Добруджа, която остана към румънската държава. На много пъти те повдигаха въпрос пред правителствата на минали фашистки режим, но никой не им обръщаше никакво внимание. Днес този въпрос е уреден от двете демократични правителства —

българското и румънското. С подписания на 19 октомври 1947 г. протокол се предвижда обезщетяване на българските поданици за притежаваните от тях селски имоти в Северна Добруджа.

Също така много справедливо е и уреждането в новата глава VIII с заглавие „Оформяване собствеността на имотите по чл. 5 от Крайовската спогодба, прехвърлени с частни писмени договори“, с която се дава възможност на всички българи, които са закупили от румънски имоти, предвидени в чл. 5, с частни писмени договори, да придобият собствеността на купените от тях имоти, с условие, че тия частни договори са били признати от смесената румъно-българска комисия и ако отчуждителите на тия имоти са правосъдни по чл. 5. Всички други имоти стават собственост на българската държава. С това се ликвидира с тия имоти по чл. 5.

И на края, с изменението на чл. 77, който става чл. 86, се урежда въпросът на тия, които владеят отпреди 1940 г. и сега части от парцелите, оставени от комасационните планове на населените места в Южна Добруджа в съдебната резерва, на които земите, дадени от румънските власти при проверката на собствеността, не са минати по плана на тяхно име. С това те ще си оформят правото на собственост върху имота им.

С тоя законопроект за изменение и допълнение на закона за уреждане собствеността на недвижимите имоти в Южна Добруджа се уреждат и последните висящи въпроси, възникнали от Крайовската спогодба, по един много справедлив начин.

Затова от страна на парламентарната група на Българския земеделски народен съюз заявявам, че ние ще гласуваме по принцип, на първо четене, законопроекта така, както е представен пред нас. (Ръкоплескания)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Няма записани други оратори. Пристъпваме към гласуване.

Ония г-да народни представители, които са съгласни по принцип с законопроекта за изменение и допълнение на закона за уреждане собствеността на недвижимите имоти в Южна Добруджа, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към разглеждане на точка четвърта от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за безвъзмездно отстъпване на Военно-издателския фонд недвижимия имот, съставляващ парцел IV. 4. в квартал 508 по регулационния план на гр. София, собственост на държавата — Министерството на народната отбрана.

Моля секретаря да докладва законопроекта.

Секретар Първа Димитрова (к): (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за безвъзмездно отстъпване на Военно-издателския фонд недвижимия имот, съставляващ парцел IV. 4. в квартал 508 по регулационния план на гр. София, собственост на държавата — Министерството на народната отбрана

Г-да народни представители! Както ви е известно, Военно-издателският фонд е самостоятелна юридическа личност и има следните цели:

1. Да съдействува за подготовката на народната войска и за военно-научното й съвършенство, в духа на съществуващото схващане, като снабдява военно-служещите с отбрано и етично четиво.

2. Да съдействува за правилното разясняване всички съвременни обществено-политически и други въпроси, за да осветлява верно военно-служещите в обществения живот.

3. Да съдействува за развитието и поддържането народния и патриотически дух сред народа и за осветляване общественото мнение в страната по въпросите за народната отбрана, като:

а) издава и разпространява общодостъпни и литературни трудове, картини и други подобни, изразяващи издредка, величието, мощта и славата на българското воинство и племе;

б) разпространява сред войската и народа здрави познания по воденето на войната и боя;

в) обяснява състоянието на военното дело и нуждите на народната войска.

4. Да снабдява войсковите щабове и учреждения с необходимите им служебни книги.

5. Да създава и крепи бодър дух и поддържа тясно единение между българското воинство, за което подпомага материално всякакви начинания от общ интерес в тази насока, и

6. Да подпомага отделни ведомства от войската в издаването на военни списания по специалността им, а така също да съдействува в издаване на военни научни трудове на военно-служещите — действащи и запасни.

За постигане на горните цели Военно-издателският фонд издава своите периодични и други издания, вестници, списания, брошури, картини и пр.

За цялата тази огромна издателска дейност собственото здание на фонда, находящо се в София, бул. „Княз Дондуков“ № 58, се оказва съвсем недостатъчно за така нарастналите нужди на производството.

Поради тези причини се наложи ротативният отдел от печатницата при същия фонд да бъде временно настанен във от собствената му сграда, на ул. „Молотов“ № 8.

За да може обаче Военно-издателският фонд да изпълни успешно поставените му задачи от общодържавен интерес, непременно необходимо е да се извърши по-специално разширението на сегашната му сграда, като по този начин се съберат всичките му подразделения и служби на едно място.

С това ще се постигне по-голям контрол върху производството, от една страна, и ще се реализират огромни икономии на средства и време — от друга.

Сюменатото разширение на съществуващата сграда е възможно да се извърши само като се присъедини към сегашния имот на фонда съседният, от източна страна, парцел IV. 4. в квартал 508, местността „Центъра“ по регулационния план на гр. София, собственост на държавата — Министерството на народната отбрана.

Като взех пред вид, че:

1. Военно-издателският фонд със своята дейност оказва извънредно голямо и ценно сътрудничество на народната войска.

2. Същият се управлява от Министерството на народната отбрана.

3. Получените печалби се използват изключително за подобрието и увеличаването на производството му, от една страна, и правене вноски в съответните офицерска, подофицерска, военно-чиновническа и трудова каси — от друга, и

4. При евентуална ликвидация на фонда активът и пасивът му се прехвърлят към Министерството на народната отбрана, наредих да се изготви, на основание чл. 45 от закона за държавните имоти, специален законопроект за безвъзмездното отстъпване на Военно-издателския фонд недвижимия имот, съставляващ парцел IV. 4. в квартал 508 по регулационния план на гр. София, собственост на държавата — Министерството на народната отбрана, който предлагам на вашето внимание.

Като излагам това, моля, г-жи и г-да народни представители, да обсъдите предложението законопроект и, ако го одобрите, да го приемете и гласувате.

Гр. София, декември 1947 г.

Министър на народната отбрана:

Генерал-лейтенант Георги Дамьянов

ЗАКОНОПРОЕКТ

за безвъзмездно отстъпване на Военно-издателския фонд недвижимия имот, съставляващ парцел IV. 4. в квартал 508 по регулационния план на гр. София, собственост на държавата — Министерството на народната отбрана

Чл. 1. Министерството на народната отбрана безвъзмездно отстъпва в собственост и владение на Военно-издателския фонд недвижимия имот, съставляващ парцел IV. 4. в квартал 508 по регулационния план на гр. София, с обща площ 795.20 кв. метра, находящ се в местността „Центъра“, в граници: от юг — Йосиф Панахим, от запад — Военно-издателския фонд, от север — бул. „Княз Дондуков“, от изток — Главния военен музей, от юго-изток — имот на СССР, заедно със сградата, построена върху същия парцел.

Чл. 2. Военно-издателският фонд приема отстъпения имот по чл. 1 от настоящия закон с задължението да прострои ограда и съоръжения върху същия за непосредствените нужди на производството си.

Чл. 3. Собствеността на същия имот преминава от държавата — Министерството на народната отбрана, върху Военно-издателския фонд по силата на този закон.

Нотариусът снабдява Военно-издателския фонд с нотариален акт за имота по негово писмено искане, придружено с описание и скица, и вписва служебни в ипотечните книги изданията акт.

Забележка. За издаване на нотариален акт и за вписване на същия в ипотечните книги не се събират данъци, налози, мита, берия, такси, фондови вноски, герб и всякакви други подобни публично-правни плащания.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Няма записани оратори. Пристъпваме към гласуване.

Ония г-да народни представители, които са съгласни да бъде приет по принцип, на първо четене, току-що докладваният законопроект за безвъзмездно отстъпване на Военно-издателския фонд недвижимия имот, съставляващ парцел IV. 4. в квартал 508 по регулационния план на гр. София, собственост на държавата — Министерството на народната отбрана, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Министър генерал-лейтенант Георги Дамьянов: Моля, по спешност, законопроектът да се приеме и на второ четене.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Има предложение от г-н министъра на народната отбрана, законопроектът да бъде гласуван по спешност, и на второ четене, понеже няма разисквания или предложения. Които приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля секретаря да докладва законопроекта.

Секретар Първа Димитрова (к): (Чете)

„ЗАКОН

за безвъзмездно отстъпване на Военно-издателския фонд недвижимия имот, съставляващ парцел IV. 4. в квартал 508 по регулационния план на гр. София, собственост на държавата — Министерството на народната отбрана.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни със заглавието на законопроекта, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

(Четене 1—3 от законопроекта приети без изменение и без разисквания)

Понестъпваме към разглеждане на следната точка, пета, от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за обезщетяване на български поданици за вземанията им срещу румънски поданици.

Моля секретаря да докладва законопроекта.

Секретар Първа Димитрова (к): (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за обезщетяване на български поданици за вземанията им срещу румънски поданици

Г-жи и г-да народни представители! На 17 септември и на 19 октомври т. г. бяха подписани редица протоколи и спогодби за окончателно уреждане на всички въпроси във връзка с Крайовския договор. Тия протоколи и спогодби са поставени в действие. В един от тях правителството на Народната република България е поело задължение, срещу получена компенсация от румънска страна, да удовлетвори лицата от Северна и Южна Добруджа, които са станали български поданици по силата на Крайовския договор, за вземанията им срещу румънски поданици, физически и юридически лица, както и срещу самата румънска държава и румънски публично-правни тела.

С предложения законопроект се цели осъществяването, именно на това задължение. Взеи са мерки обаче да не се даде обезщетение на ония български поданици, които до 30. XI. 1943 г. не са обявили своите вземания срещу румънската държава или нейни поданици, и по такъв начин сумата на техните вземания не е била взета пред вид при определяне размера на компенсацията, която е дадена за тази цел на Н. Р. Б. от страна на румънската държава (чл. 2 от законопроекта).

Моля ви, г-да народни представители и представителки, да одобрите предложения законопроект.

Гр. София, 22 декември 1947 г.

Министър на финансите: Проф. д-р Иван Стефанов

ЗАКОНОПРОЕКТ

за обезщетяване на български поданици за вземанията им срещу румънски поданици

Чл. 1. Физическите и юридически лица, бивши румънски поданици, които са приложили българско поданство по силата на Крайовския договор и приложенията му, се обезщетяват от българската държава до размер на 60% от вземанията им, изразени в лев, срещу румънски поданици физически и юридически лица, както и срещу румънската държава и румънските публично-правни тела, възникнали както следва:

- а) до 30 септември 1940 г. — в полза на лицата, които към същата дата са имали местожителството си в Южна Добруджа;
- б) до 15 декември 1940 г. — в полза на лицата, които са били задължително изселени до същата дата от Северна Добруджа;
- в) до 10 юли 1941 г. — в полза на лицата, които до същата дата са били задължително изселени от Северна Добруджа;
- г) до 1 ноември 1943 г. — в полза на лицата, включени в доброволната размяна на населението.

Горните вземания се изплащат в левове, като се пресмята един лев равен на 0.55 лв., съгласно чл. 6 от специалната българо-румънска спогодба от 16 декември 1943 г.

Чл. 2. Обезщетяват се само обявените до 30 ноември 1943 г. включително пред българските власти вземания, които са били подкрепени с писмени доказателства, посочени в молбата на правноимния.

Вземанията може да бъдат установени само с писмени доказателства, без да е нужно да се установява достоверна дата.

Обстоятелството, че молителят е правноимащ по чл. 1 и че вземането му е възникнало срещу визирано в същия член лице, се потвърждава от молителя с писмена декларация, която има силата и значението на решителна клетва.

Чл. 3. Молбата за обезщетяване трябва да бъде предявена в едногодишен срок от влизане на този закон в сила пред Клона на Българската народна банка.

По молбата се произнася комисия, назначена от министъра на финансите. Решението на комисията не подлежи на обжалване, но може да бъде изменяно от същата при констатирана грешка или опущение.

Чл. 4. Установените с решения на комисията вземания се изплащат веднаж така: първите 50.000 лв. в брой, а остатъкът в течение на три години, с равни годишни рати, начинай от 1 март 1949 г. За разсрочените вземания държавата издава на правноимните безименни съкровищни свидетелства.

Чл. 5. Възлага се на министъра на финансите да издава наредби по приложение на този закон.

Председателствуващ д-р Георги Атанасов: Няма записани ора-тори. Пристъпваме към гласуване.

Ония г-да народни представители, които са съгласни да бъде прочет по принцип, на първо четене, току-що докладваният законопроект за обезщетяване на български поданици за вземанията им срещу румънски поданици, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Понестъпваме към разглеждането на следната точка, шеста, от обявения дневен ред за днес:

Първо четене на законопроекта за преноса и превоза,

докладчика на комисията по този законопроект да го докладва.

Докладчик Димитър Захариев (к): Г-да народни представители! Комисията по Министерството на железопътните, автомобилните и водните съобщения, в съгласие с министъра, направи някои допълнения и стилистични поправки в известни членове на предложения законопроект.

Така във връзка с развитието на новото транспортно средство по въздуха стана необходимо, в чл. 2, след думите „автотранспортните станции“ да се добави думата „аеропристанищата“.

На същото основание в чл. 4 след думите „автотранспортните станции“ се добавя също „аеропристанищата“.

По-надолу в същия член след думите „началници на пристанища“ се добавят думите „началници на аеропристанища“. На следния ред след „агенции на СТОП“ се прибавят думите „и ДЕСПРЕД“.

В чл. 8 думите „определят по предложение на“ се заличават и се заменят с думите „изработват от“. На следния ред думата „изработено“ се заличава. След думите „и стопански институти“ се прибавят думите „и се одобряват“.

В чл. 10 на втория ред думата „бюджет“ става „бюджетите“. Във втората алинея думата „бюджетът“ става „бюджетите“ и след думите „автотранспортните станции“ се прибавя думата „аеропристанищата“.

В чл. 13 на същото основание пак след думите „автотранспортните станции“ се прибавя думата „аеропристанищата“. В същия член последните думи „шатните служители при Министерството на железопътните, автомобилните и водните съобщения“ се заличават и се заменят с думите „държавните служители“.

В чл. 14 след думите на втория ред „за пренос и превоз“ се прибавят думите „с жива сила“. В третата алинея на същия член на края се поставя запетая и се прибавят думите „а така също и държавното спедиторско предприятие ДЕСПРЕД“ за поверените му пратки.

В чл. 15 също след думите „автотранспортните станции“ се прибавя думата „аеропристанищата“.

Чл. 16 се заличава и последователно чл. 17 става чл. 16, чл. 18 става чл. 17 и чл. 19 става чл. 18.

Комисията прибави нов чл. 19 със следния текст: (Чете)

„Чл. 19. Организацията и работата на пристанищните преносни служби при Дирекцията на пристанищата се уреждат от закона за пристанищните преносни служби.“

По тоя начин комисията се установява на следните текстове на отделните членове: (Чете)

„ЗАКОН

за преноса и превоза.“

Председателствуващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с заглавието на законопроекта, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчик Димитър Захариев (к): (Чете)

„Чл. 1. Създават се преносни, превозни и смесени преносно-превозни задруги в страната, които да извършват товаренето, разтоварването, пренасянето, съхраняването с това други манипулации, и превозването на стоки и материали с коли и други превозни средства, те-глени с жива сила.“

Председателствуващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 1 на законопроекта, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчик Димитър Захариев (к): (Чете)

„Чл. 2. Преносните, превозните и смесените преносно-превозни задруги при гарите, сточните гарии, автотранспортните станции, аеропристанищата и пристанищата се създават, организират, управляват и контролират от Министерството на железопътните, автомобилните и водните съобщения, при което се създава служба „Пренос-превоз“.

Всички други такива задруги се създават, организират, управляват и контролират от общинските народни съвети.“

Председателствуващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 2 на законопроекта, така както се докладва, заедно с промяната, която е станала в него от комисията, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчик Димитър Захариев (к): (Чете)

„Чл. 3. Преносните, превозни и смесените преносно-превозни задруги се създават последователно там, където е нужно, по почин на Министерството на железопътните, автомобилните и водните съобщения, общинските народни съвети или по искане на заинтересуваните ведомства, служби и на профсъюзи „Пренос-превоз“.

Пунктовете, в които се създават такива задруги, се обявяват, съобразно на чл. 2, с заповед на министъра на железопътните, автомобилните и водните съобщения или с решение на съответните общински народни съвети. В заповедта или решението се определя районът на задругата, обектите на преноса и превоза, срокът за организирането ѝ и приемането на членове и други подробности във връзка с организацията на задругите.“

Председателствуващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 3 на законопроекта, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчик Димитър Захариев (к): (Чете)

„Чл. 4. Преносните, превозни и смесено преносно-превозни задруги при гарите, сточните гари, автотранспортните станции, аеропристанциите и пристанищата се управляват от определените с нарочна заповед на министъра на железопътните, автомобилните и водните съобщения началници на гари, началници на сточни гари, началници на пристанища, началници на аеропристанциите, началници на автотрайони, управители на клоновете и агенции на СТОП и ДЕСПРЕД, както и от назначени от същия министър специално за това лица, заплащани от приходите на задругите.

Всички други задруги се управляват от назначени от общинските народни съвети лица, заплащани от приходите на задругите.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 4 на законопроекта, така както се докладва, заедно с промените, които са станали в него от комисията, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Димитър Захариев (к): (Чете)

„Чл. 5. Членовете на задругите — преносвачи и превозвачи се подбират и приемат от лицата, които ги управляват, като се взема мнението и на профкомитета на местната професионална организация „Пренос-превоз“, ако има такава.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 5 на законопроекта, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Димитър Захариев (к): (Чете)

„Чл. 6. Членовете на задругите подлежат на задължително осигуряване по закона за обществените осигуровки и закона за осигуряване и настаняване при безработица, за която цел при задругите се създава специален фонд, средствата на който се набират по начин, определен със специален правилник, одобрен от министъра на железопътните, автомобилните и водните съобщения в съгласие с министъра на труда и социалните грижи.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 6 на законопроекта, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Димитър Захариев (к): (Чете)

„Чл. 7. За заплащане труда на работниците, както и за посрещането на разходите по администрирането, обезвреждането и др. на преносните, превозни и смесени преносно-превозни задруги и за механизирани на работата по товарното, разтоварването и пр., от клиентите на задругите се събират следните такси:

а) основни тарифни такси — за заплащане труда на членовете на задругите;

б) процентни добавки върху основните тарифни такси за посрещане на упоменатите по-горе разходи, включително и за социални мероприятия.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 7 на законопроекта, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Димитър Захариев (к): (Чете)

„Чл. 8. Основните тарифи и процентните добавки, които се събират от клиентите на задругите, се изработват от Министерството на железопътните, автомобилните и водните съобщения в сътрудничество с ОРПС и другите заинтересувани ведомства и стопански институти и се одобряват от Главната дирекция на цените.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 8 на законопроекта, така както се докладва, заедно с промените, които са станали в него от комисията, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Димитър Захариев (к): (Чете)

„Чл. 9. Възнаграждението на членовете на задругите е в зависимост от приходите на задругите, към които се числят, и се определя въз основа на извършената от тях работа.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 9 на законопроекта, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Димитър Захариев (к): (Чете)

„Чл. 10. Приходите и разходите на задругите се събират и извършват съгласно бюджетите.

Бюджетите на задругите при гарите, сточните гари, автотранспортните станции, аеропристанциите и пристанищата се одобряват от министъра на железопътните, автомобилните и водните съобщения, а бюджетите на останалите задруги се одобряват от съответните общински народни съвети.

Уплащението на бюджетите се контролира съответно от бюджетно-контролните органи при Министерството на железопътните, автомобилните и водните съобщения и от общинските народни съвети.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 10 на законопроекта, така както се докладва, заедно с промените, които са станали в него от комисията, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Димитър Захариев (к): (Чете)

„Чл. 11. При приключване на бюджетното упражнение евентуалните остатъци от постъпленията по т. „б“ на чл. 7 се прехвърлят към съответния параграф на бюджета за следващата година.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 11 на законопроекта, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Димитър Захариев (к): (Чете)

„Чл. 12. Министерството на железопътните, автомобилните и водните съобщения или съответните общински народни съвети провеждат необходимите мероприятия за обезвреждането на задругите механизирани на работата им и в съгласие с профсъюзите за подобрене бита и трудовите условия на членовете на задругите и административните и технически служители при същите.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 12 на законопроекта, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Димитър Захариев (к): (Чете)

„Чл. 13. Платните административни и технически служители на преносните, превозните и смесено преносно-превозни задруги при гарите, сточните гари, автотранспортните станции, аеропристанциите и пристанищата имат правата и задълженията на държавните служители.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 13 на законопроекта, така както се докладва, заедно с промените, които са станали в него от комисията, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Димитър Захариев (к): (Чете)

„Чл. 14. Преносните, превозни и смесени преносно-превозни задруги имат монополното право за пренос и превоз с жива сила в определения им район за определения им обект на работа и са длъжни да изпълняват всички възложени им поръчки в района.

Не се считат за извънрайски в района на задругите онези превози, които започват или свършват извън техния район.

Държавните, обществените и частните предприятия, както и отделни лица, могат да използват собствени превозни средства за превоз на собствени материали, а така също и държавното спедиторското предприятие ДЕСПРЕД за поверените му пратки.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 14 на законопроекта, така както се докладва, заедно с промените, които са станали в него от комисията, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Димитър Захариев (к): (Чете)

„Чл. 15. При нужда от пренос и превоз, надхвърляща нормалната степен, ако съставът на съществуващата преносно-превозна и смесена преносно-превозна задруга не е достатъчен за своевременното извършване на преноса и превоза, лицата, управляващи задругата, могат да поискат командироването на необходимия брой преносвачи и превозвачи от други задруги. В такъв случай може да се разреши в преноса и превоза да участвуват временно и неорганизиран преносвачи и колари, на които се заплаща по определените тарифи. Командироването на преносвачи и колари в помощ на задругите при гарите, сточните гари, автотранспортните станции, аеропристанциите и пристанищата от други т. ж. задруги, както и разрешението за участието в работата на тези задруги и на неорганизиран преносвачи и превозвачи се дават от Министерството на железопътните, автомобилните и водните съобщения, а за всички останали случаи — от съответните общински народни съвети.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 15 на законопроекта, така както се докладва, заедно с промените, които са станали в него от комисията, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Димитър Захариев (к): Чл. 16 се заличава.* Чл. 17 става чл. 16. (Чете)

„Чл. 16. Подробностите по приложението на този закон, организацията на задругите, правата и задълженията на членовете им, организацията на счетоводството, контролата върху сметките и книгата им и пр. се уреждат с правилник, одобрен от министъра на железопътните, автомобилните и водните съобщения.“

*) (Заличеният от комисията чл. 16 има следното съдържание:

Чл. 16. Преносните, превозни и смесени преносно-превозни задруги отговарят материално за липсите и повредите на поверените им стоки, както и за причинените по тяхна вина дегуби на вагоните, ако предварително не са поскакали да им бъде дадена помощ, съгласно чл. 15 на този закон.)

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 16 на законопроекта, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Димитър Захариев (к): (Чете)

„Чл. 17. За неизпълнение на възложени задачи, отказ от работа, саботиране на превозите — единично или общо, както и при симулирано, невявяване или ненавременено явяване на работа, неспазване на тарифите, изнудване на клиентите, за липси и повреди на стоки, приемане на допълнително възнаграждение, неизпълнение разпоредбите на този закон и неполагане грижи за инвентара и впрегатния добитък, на провиненияте, независимо от наказателната отговорност, се налагат и дисциплинарни наказания по реда и в размерите, предвидени в правилника за приложението на този закон.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 17 на законопроекта, така както се докладва, заедно с промените, които са станали в него от комисията, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Димитър Захариев (к): (Чете)

„Чл. 18. Завършените от този закон преносни и превозни осигурителни задруги се преустройват съгласно постановленията на същия, като запазват вътрешните си фондове.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 18 на законопроекта, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Димитър Захариев (к): Нов член 19. (Чете)

„Чл. 19. Организацията и работата на пристанищните преносни служби при Дирекцията на пристанищата се уреждат от закона за пристанищните преносни служби.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания нов чл. 19, приет от комисията, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Димитър Захариев (к): (Чете)

„Чл. 20. Този закон отменя всички закони и правилници, които му противоречат.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 20 на законопроекта, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към разглеждане на следната точка от дневния ред:

Второ четене на законопроекта за закриване на Главната дирекция за изграждане и възстановяване на столицата.

Моля докладчика на комисията да докладва законопроекта.

Докладчик Георги Михайлов Георгиев (к): В чл. 5 на законопроекта комисията внесе само редакционни поправки, обаче в чл. 6 се наложи едно изменение и допълнение в края, в смисъл, че бюджетът на Главната дирекция за 1947 г. остава и за 1948 г., не два месеца след влизането в сила на настоящия закон, както беше, а до влизане в сила бюджета на строителното предприятие, от който момент Главната дирекция престава да съществува, тъй като това може да стане и по-рано от два месеца. В другите членове няма изменения. (Чете)

„ЗАКОН

за закриване на Главната дирекция за изграждане и възстановяване на столицата.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с заглавието на закона, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Георги Михайлов Георгиев (к): (Чете)

„Чл. 1. Главната дирекция за изграждане и възстановяване на столицата, създадена с наредба-закон от 19 февруари 1945 г., се закрива.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 1, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Георги Михайлов Георгиев (к): (Чете)

„Чл. 2. Архитектурно-градоустройствената дирекция и Дирекцията за кадастър и регулация при Главната дирекция преминават към Столичната народна община.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 2, така, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Георги Михайлов Георгиев (к): (Чете)

„Чл. 3. Създава се стопанско строително предприятие при Столичната народна община, което се организира съгласно закона за самоиздръжка на общинските стопански предприятия.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 3, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Георги Михайлов Георгиев (к): (Чете)

„Чл. 4. Комисия, назначена от управата на Столичния народен съвет, определя кои движими и недвижими имуществата, записани в инвентарните книги на централното управление на Главната дирекция и Строителната дирекция при същата, се предават на общината и кои на строителното предприятие.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 4, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Георги Михайлов Георгиев (к): Чл. 6, с поправките, има следната редакция: (Чете)

„Чл. 6. Всички права и задължения, които Главната дирекция има по закона за Главната дирекция за изграждане и възстановяване на столицата и други закони, както и всички договорни права и задължения, възникнали вследствие на дейността ѝ, се поемат от строителното предприятие или Столичната народна община, в зависимост от това дали са породени във връзка с дейността на Строителната дирекция или на Архитектурно-градоустройствената дирекция и на Дирекцията за кадастър и регулация при закриващата се главна дирекция.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 6, заедно с добавките и измененията, направени от комисията, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Георги Михайлов Георгиев (к): Чл. 6, с поправките, има следната редакция: (Чете)

„Чл. 6. Бюджетът на Главната дирекция за 1947 г. по отношение Архитектурно-градоустройствената дирекция и Дирекцията за кадастър и регулация остава в сила и през 1948 г., до деня на влизане в сила бюджета на Столичната народна община, а по отношение Строителната дирекция и Централното управление — до деня на влизане в сила бюджета на строителното предприятие по чл. 3. От този момент главната дирекция престава да съществува като юридическа личност.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 6, заедно с добавката, която е направила комисията, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към следната точка от дневния ред:

Второ четене на законопроекта за Държавен телеграфо-пощенски институт.

Моля докладчика да докладва на второ четене законопроекта.

Докладчик Димитър Захариев (к): Г-да народни представители! Комисията по Министерството на пощите, телеграфите и телефоните направи, в съгласие с др. министър на пощите, телеграфите и телефоните, следните изменения:

На третия ред в чл. 8 се премахват думите „да внасят определения в този закон такси и“.

На края на същия член се заличават и думите „от което се приспадат платените от тях такси“.

В чл. 9, алинея пета, се заличават думите „и пенсионна“.

Заличава се шестата алинея на чл. 9, а именно: „Курсистите, чийто родители не плащат данък върху общия доход, заплащат на малена учебна и пенсионна такса“.

С тия промени законът в своите отделни членове има следното съдържание: (Чете)

„ЗАКОН

за Държавния телеграфо-пощенски институт.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладваното заглавие, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Димитър Захариев (к): (Чете)

„Чл. 1. При Министерството на пощите, телеграфите и телефоните се основава Държавен телеграфо-пощенски институт, с дъг на полувисше специално учебно заведение и курс 2 учебни години.“

Председателстваващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 1, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Димитър Захариев (к): (Чете)

„Чл. 2. Държавният телеграфо-пощенски институт има два отдела: административен и технически.
Институтът има за цел:

- а) да подготви персонал за административните и технически служби при Министерството на пощите, телеграфите и телефоните;
- б) да се грижи за професионалното усъвършенстване и повишаване квалификацията на служителите при същото министерство;
- в) да прави научни проучвания в техническата и експлоатационна област на п. т. т. дело.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 2, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Димитър Захариев (к): (Чете)

„Чл. 3. Държавният телеграфо-пощенски институт се управлява от директор с висше образование, избран от средата на служителите при Министерството на пощите, телеграфите и телефоните, със съдействието на преподавателския съвет.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 3, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Димитър Захариев (к): (Чете)

„Чл. 4. Преподавателският съвет на института се състои от преподаватели, инструктори и лектори.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 4, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Димитър Захариев (к): (Чете)

„Чл. 5. Преподавателският състав и необходимите длъжности за административните и технически служби на института се определят с бюджета.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 5, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Димитър Захариев (к): (Чете)

„Чл. 6. За следване в института се приемат чрез състезателен изпит кандидати от двата пола, завършили успешно средно учебно заведение (с зрелостно свидетелство), български поданици, не по-възрастни от 23 години, а за кандидатите служители по п. т. т. ведомство не по-възрастни от 25 години.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 6, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Димитър Захариев (к): (Чете)

„Чл. 7. Ежегодният брой на кандидатите за следване в института се определя от Министерството на пощите, телеграфите и телефоните преди състезателния изпит.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 7, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Димитър Захариев (к): (Чете)

„Чл. 8. Приемите да следват в институт-кандидати се наричат п. т. т. курсисти. Същите се издържат от държавата при задължение от тяхна страна да служат по п. т. т. ведомство най-малко 5 години след завършване успешно курса на института.“

Ония п. т. т. курсисти, които напуснат самия институт, без уважителни причини и предварително разрешение, бъдат изключени от него дисциплинарно поради слаб успех или не изпълняват поетото от тях задължение да служат по ведомството на пощите, телеграфите и телефоните, заплащат на държавата обезщетение в размер на направените разходи по учението и издръжката им, заедно със съответната лихва.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 8, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Димитър Захариев (к): (Чете)

„Чл. 9. В п. т. т. институт се изучават следните предмети:

А. Отдел административен. — Висша математика, електротехника, телеграфна техника, обща телефонна техника, автоматична телефонна техника, високофреквентна телефонна техника, радиотехника, постройка на п. т. т. линии и мрежи, техническо чертане, пощенска география, пощенска служба и експлоатация, география и радиотелеграфна служба и експлоатация, телефонна служба и експлоатация, парична служба (спестовна каса, записи, чекова служба и др.), счетоводство, търговско смятане, административно и търговско право, финансова наука и отчетност, политическа икономия и статистика, манипулация (морзова, радио и телетип) и слухарство, нови езици (руски, френски, немски и др.); физическо възпитание.

Б. Отдел технически. — Висша математика, техническа механика, якост на материалите, механична технология и инструментални машини, двигатели с вътрешно горене и автомобилно дело, обща електротехника, слабосточна техника, обща телефонна техника, автоматична телефонна техника, високофреквентна телефонна техника,

телеграфна техника, електрически измервания, радиотехника, постройка на п. т. линии и мрежи, техническо чертане, счетоводство, политехническа икономия, нови езици (руски, френски, немски и др.), морзова манипулация и физическо възпитание.

Условията за допускане до състезателен изпит, разпределението на седмичните уроци, учебният план и материал по изучаваните предмети, провеждане на изпитите, стажуването на курсистите и всички други въпроси, свързани с учението, както и професионалното усъвършенстване и повишение квалификацията на служителите по п. т. т. ведомство се определят в правилника за прилагане на настоящия закон, одобрен от Министерския съвет по предложение на министъра на пощите, телеграфите и телефоните, в съгласие с министъра на народната просвета.

Правата на завършилите института, относно военната им служба, се уреждат с закона за въоръжените сили на страната.

Приетите курсисти заплащат годишна учебна такса в размер, определен в правилника за прилагането на този закон.

Забележка. Министърът на пощите, телеграфите и телефоните може да командирова младежи чиновници при повереността му министерство, които не са по-възрастни от 25 години, да следват Държавния телеграфо-пощенски институт.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 9, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Димитър Захариев (к): (Чете)

„Чл. 10. На успешно завършилите административния отдел на института се признава полувисше специално образование, а тези, завършили технически отдел на института, придобиват правата на средни електротехници на по-слаби токове.“

Същите се назначават задължително по п. т. т. ведомство на вакантни длъжности.

Завършилите успешно единия отдел на института могат да придобият правата на другия отдел, след като положат с успех допълнителен изпит по разликата от материала, изучаван в този отдел.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 10, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Димитър Захариев (к): (Чете)

„Чл. 11. Съществуващото Държавно телеграфо-пощенско училище се закрива.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 11, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Димитър Захариев (к): (Чете)

„Чл. 12. Завършилите средния отдел на бившето Държавно телеграфо-пощенско училище придобиват права на завършилите курса на института, упоменати в чл. 10, ако издържат с успех приравнителен изпит, определен в правилника за прилагане на закона, в съгласие с министъра на народната просвета.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 12, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.“

Докладчик Димитър Захариев (к): (Чете)

„Чл. 13. Министерството на пощите, телеграфите и телефоните изпраща, при нужда, подходящи лица измежду завършилите института да следват или се специализират във висше учебно заведение по п. т. т. дело и слабосточна техника в страната или чужбина.“

Кандидатите за тона трябва да са прослужили най-малко 5 години по п. т. т. ведомство, издържали състезателен изпит.

Завършилите висшето си образование в чужбина или България са длъжни да служат най-малко 5 години по ведомството на Министерството на пощите, телеграфите и телефоните. В противен случай, заплащат направените разходи на учението в двоен размер.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 13, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Димитър Захариев (к): (Чете)

„Чл. 14. Настоящият закон отменява закона за Държавното телеграфо-пощенско училище от 12 март 1941 г. и всички закони, които му противоречат.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 14, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към разглеждане на следната точка от дневния ред: Второ четено на законопроекта за държавен монопол на петролните продукти.

Моля докладчика да докладва законопроекта.

Докладчик Цанко Козлов (к): (Чете)

ЗАКОН

за държавен монопол на петролните продукти.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с заглавието на законопроекта,

както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цанко Козлов (к): (Чете)

„Чл. 1. Създава се държавно стопанско предприятие под наименованието „Петрол“, на което се дава изключително право да внася и търгува с петролни продукти.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 14, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цанко Козлов (к): (Чете)

„Чл. 2. „Петрол“ е отделна юридическа личност със седалище в гр. София, под ведомството на Министерството на търговията и продоволствието.

То се организира, управлява и извършва своята дейност съгласно постановленията на закона за самоиздръжката на държавните и държавно-автономните стопански предприятия.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 2, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цанко Козлов (к): (Чете)

„Чл. 3. „Петрол“ извършва своята дейност посредством свои органи и агенти.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 3, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цанко Козлов (к): (Чете)

„Чл. 4. „Петрол“ използва собствени и чужди средства.

Собствените му средства се набират от:

1. Вноски от държавата.
2. Остатъците от петролния фонд при бившата Б. з. к. банка.
3. Разни.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 4, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цанко Козлов (к): В чл. 5 на четвъртия ред след думата „налични“ се прибавя думата „стоки“ и членът добива следната редакция: (Чете)

„Чл. 5. В срок 30 дни от обнародването на този закон пред Държавното стопанско предприятие „Петрол“ се декларират от собствениците или лицата, които ги заместват или представляват, всички налични стоки, движими и недвижими имоти, които са били по предназначение в услуга на дейностите, изброени в чл. 1 към 1 януари 1947 г. и след тази дата.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 5, заедно с добавката на четвъртия ред, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цанко Козлов (к): И в чл. 6 има известни поправки, а именно, на първия ред след думата „всички“ се прибавя думата „стоки“ и на втория ред думите „недвижими и движими имоти“ стават „движими и недвижими имоти“. В такъв случай чл. 6 добива следната редакция: (Чете)

„Чл. 6. Обявява се от обществена полза отчуждаването на всички стоки, движими и недвижими имоти, които по природа, по предназначение или по предмета, до който се отнасят, са служили на петролните предприятия към 1 януари 1947 г. и след тази дата за която и да е от означените в чл. 1 дейности и в които и ръце да се намират сега имотите. „Петрол“ започва използването им от деня на влизане в сила на настоящия закон.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 6, както се докладва, заедно с добавките и поправките на първия и втория ред, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цанко Козлов (к): (Чете)

„Чл. 7. Отчуждаването на имотите, предмет на предшествуващия член, се извършва с постановление на Министерския съвет, по доклад на министъра на търговията и продоволствието.

Отчужденият имот се описва подробно, като се описва и името на лицето, от което става отчуждаването. Този опис се съобщава на заинтересуваното лице, което може в срок от 15 дни да направи своите възражения пред министъра на търговията и продоволствието.

Постановлението на Министерския съвет за отчуждаването не подлежи на никакво обжалване и влиза в сила след обнародването му в „Държавен вестник“. То се привежда веднага след това в изпълнение от „Петрол“. Същото служи вместо акт за собственост и се вписва безплатно в нотариалните книги при съответния нотариус.

В месечен срок от обнародването на постановлението третите лица, които предявяват вещни права върху отчуждения имот, са длъжни да заявят пред „Петрол“ правата си, ако желаят да запазят права върху обезщетението.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с току-що докладвания чл. 7, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цанко Козлов (к): (Чете)

„Чл. 8. На бившите собственици на отчуждените имоти се дава обезщетение в държавни лихвени облигации.

Размерът на обезщетението се определя по реда на закона за национализацията на частните индустриални и минни предприятия и правилника за приложението му. Изплащането на обезщетенията става по реда и при условията, определени от същия закон и правилника.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 8, както се докладва сега, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цанко Козлов (к): (Чете)

„Чл. 9. При заявено в срок по чл. 7 оспорване от трето лице обезщетението се дава на онзи от спорещите, който представи безспорни доказателства за права върху сумата.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 9, така както току-що се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цанко Козлов (к): (Чете)

„Чл. 10. Запазените ипотечни права и възбрани се поемат от „Петрол“ до размера на дължимата сума според оценката, след изплащането на която сума отчуждените имоти се освобождават от всякакви тежести.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 10, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цанко Козлов (к): В чл. 11 става известна промяна. На първия ред в този член след думите „чл. 6“ се вмъква думата „стоки“ и чл. 11 добива следната редакция: (Чете)

„Чл. 11. Недекларираните в срока по чл. 6 стоки, движими и недвижими имоти се конфискуват с заповед на министъра на търговията и продоволствието в полза на петролния монопол, а лицата, които умислено не са декларирали тези имоти, се наказват със строг тъмничен затвор от 5 до 10 години.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 11 от законопроекта, който току-що се докладва, с направената промяна в него, а именно с прибавянето на думата „стоки“ след думите „чл. 6“ на първия ред, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цанко Козлов (к): (Чете)

„Чл. 12. Петролните предприятия държат необходимия персонал и работници и продължават работата си до окончателното приеждане на същите от „Петрол“.

Собственици, ръководители, чиновници или работници от бивши петролни предприятия, които не изпълняват нарежданията на управлението на „Петрол“ и с това стават причина за спиране или разстройване на работата, нанасят вреди на стоките, машините или съоръженията, с които работят, се наказват със строг тъмничен затвор до 5 години и заплащат причинените вреди и загуби.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 12 от законопроекта, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цанко Козлов (к): В чл. 13 изразът „както и пасив актив и пасив, ведно с движимия и недвижкия имоти на акционерното дружество „Вносна петролна централа“, се заличават и членът добива следната редакция: (Чете)

„Чл. 13. Всички движими и недвижими имоти на бившата Б. з. к. банка, обслужващи търговията с петрола, се предават на „Петрол“ безвъзмездно.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 13 от законопроекта, както се докладва, заедно с промяната, внесена от комисията, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цанко Козлов (к): (Чете)

„Чл. 14. „Петрол“ изработва специален правилник по прилагането на настоящия закон, който правилник се одобрява от Министерския съвет по доклад на министъра на търговията и продоволствието.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 14 от законопроекта, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Цанко Козлов (к): (Чете)

„Чл. 15. Настоящият закон отменя всички закони, правилници, наредби, специални и общи, които му противоречат.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 15 от законопроекта, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Съобщавам на г-да народните представители, че в бюрото на Народното събрание са постъпили следните законопроекти:

От Министерството на финансите — законопроект за отпускане народна пенсия на Рада Гаврил Георгиева.

От същото министерство — законопроект за отпускане народна пенсия на наследниците на бившия министър Васил Димитров Павурджиев.

От същото министерство — законопроект за освобождаване от заплащане на всякакви данъци, мита, бери, налози, такси и други държавни и общински вземания прехвърлянето на собствеността на недвижимия имот, находящ се на ул. „Йосип Броз Тито“ № 5, върху Македонското културно-просветно дружество „Гоце Делчев“, София.

От същото министерство — законопроект за изменение на чл. 118 от закона за държавните привилегии, акцизите и патентите.

От Министерството на народната просвета — предложение за приемане на държавна служба по ведомството на народната просвета на учители от Народната република Македония, югославски поданици.

От същото министерство — предложение за приемане на държавна служба по ведомството на народната просвета гръцкия поданик Тодор Георгиев Диамандиев.

Тия законопроекти и предложения са отпечатани, ще ви се раздадат и поставят на дневен ред.

Пристъпваме към разглеждане на последната точка от дневния ред на днешното заседание:

Второ четене на законопроекта за прехвърляне затворите, поправителните домове и възпиталищата от Министерството на правосъдието към Министерството на вътрешните работи.

Моля докладчика да докладва законопроекта на второ четене.

Докладчик Владимир Димчев (к): В този законопроект комисията не внесе никакви изменения, законопроектът остана така, както е минал на първо четене. (Чете)

ЗАКОН

за прехвърляне затворите, поправителните домове и възпиталищата от Министерството на правосъдието към Министерството на вътрешните работи.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладваното заглавие на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Владимир Димчев (к): (Чете)

„Чл. 1. Всички затвори, поправителните домове и възпиталищата, подведомствени на Министерството на правосъдието, преминават под ведомството на Министерството на вътрешните работи.

Ръководството, управлението и надзорът над затворите, поправителните домове и възпиталищата принадлежи на министъра на вътрешните работи, който ги осъществява лично или чрез своите органи“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 1 от законопроекта, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Владимир Димчев (к): (Чете)

„Чл. 2. Всички лични и веществени разходи по управлението и издържането на затворите, поправителните домове и възпиталища-

та за времето от 1 януари 1948 година до предаването им на Министерството на вътрешните работи са за сметка на кредитите, предвидени в бюджета на същото министерство за 1948 г.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 2 от законопроекта, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Владимир Димчев (к): (Чете)

„Чл. 3. Приходите и разходите на фонд „Затворно дело“, който се управлява автономно от министъра на вътрешните работи, се упражняват съгласно бюджета на този фонд, утвърден от Министерския съвет по доклад на министъра на вътрешните работи.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 3 от законопроекта, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Владимир Димчев (к): (Чете)

„Чл. 4. Настоящият закон отменява всички постановления от закони и правилници, които му противоречат.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 4 от законопроекта, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Дневният ред за днешното заседание е изчерпан.

Бюрото на Великото народно събрание предлага, следното заседание на Събранието да стане във вторник, 24 февруари т. г., 15 ч., със следния дневен ред:

Първо четене на законопроектите:

1. За прехвърляне на Дирекцията за висшето образование и културните институти и на висшите учебни заведения от ведомството на Министерството на народната просвета към Комитета за наука, изкуство и култура.

2. За отпускане народна пенсия на Рада Гаврил Георгиева.

3. За отпускане народна пенсия на наследниците на бившия министър Васил Димитров Павурджиев.

4. За освобождаване от заплащане на всякакви данъци, мита, бери, налози, такси и други държавни и общински вземания, прехвърлянето на собствеността на недвижимия имот, находящ се на ул. „Йосип Броз Тито“ № 5, върху Македонското културно-просветно дружество „Гоце Делчев“, София.

5. За изменение на чл. 113 от закона за държавните привилегии, акцизите и патентите.

Одобрение на проекторешенията:

6. За приемане на държавна служба по ведомството на Министерството на народната просвета на учители от Народната република Македония — югославски поданици.

7. За приемане на държавна служба по ведомството на Министерството на народната просвета гръцкия поданик Тодор Георгиев Диамандиев.

Второ четене на законопроектите:

8. За изменение и допълнение на закона за уреждане собствеността на недвижимите имоти в Южна Добруджа.

9. За обезщетяване на български поданици за вземанията им срещу румънски поданици.

Ония г-да народни представители, които приемат това предложение на бюрото, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Вдигам заседанието.

(Вдигнато в 18 ч.)

Полпредседател: Д-р ГЕОРГИ АТАНАСОВ

Секретари: (ТОДОР ТИХОЛОВ
ПЪРВА ДИМИТРОВА

Началник на стенографите: ТОДОР АНГЕЛИЕВ